

Sygn. akt II CSK 812/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku P. Spółki Akcyjnej

z siedzibą w K.

przy uczestnictwie B. P.

o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 10 marca 2015 r., sygn. akt VII Ca 994/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna, wobec tego, że przysługuje od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zakres a jej podstawowym celem jest zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie. Publicznoprawny charakter skargi powoduje, że Sąd Najwyższy dokonując, w ramach przesądu, oceny skargi, bada jedynie czy wystąpiły ustawowe przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, to jest czy w sprawie występuje istotne zagadnienie

prawne, czy istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy zachodzi nieważność postępowania lub czy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 1- 4 k.p.c.).

Uczestnik we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. to jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

W ocenie skarżącego, zagadnieniem jest „czy sąd z urzędu władny jest ustalić, iż zasiedzenia nastąpiło na rzecz innego podmiotu niż wskazał wnioskujący i to na rzecz podmiotu nieistniejącego w dacie zasiedzenia służebności oraz czy w okresie, w którym Skarb Państwa jest właścicielem gruntu może zasiadywać służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, której jest posiadaczem samoistnym - pośrednio wymaga zatem ustalenia, czy bieg terminu zasiedzenia zaczął w sprawie w ogóle biec czy uległ wtedy przerwaniu i biegł na nowo?”

Sąd Najwyższy badając czy przesłanka wystąpienia zagadnienia prawnego w danej sprawie istotnie ma miejsce, bierze pod uwagę powiązanie sformułowanego przez skarżącego zagadnienia prawnego z ustalonymi przez sądy okolicznościami faktycznymi. Brak tego powiązania, choćby zagadnienie rysowało się jako istotne, powoduje, że skarga nie może być przyjęta do rozpoznania. Wątpliwość skarżącego ujęta w pytaniu przytoczonym wyżej nie uwzględnia ustaleń sądów powszechnych. Wynika z nich, że w dacie upływu terminu zasiedzenia to jest z dniem 1 stycznia 2008 r., podmiot na rzecz którego stwierdzono zasiedzenie służebności, istniał jako osoba prawna i był to wnioskodawca z tym, że działał wówczas pod inną firmą, czego rzeczywiście Sądy nie uwzględniły. Zmiana firmy istniejącej osoby prawnej nie może być utożsamiana z sytuacją gdy stwierdza się zasiedzenie na rzecz podmiotu, który w oznaczonej dacie w ogóle nie istnieje, a to sugeruje zapytanie prawne. Również, wbrew sugestii skarżącego, nie ma tu sprzeczności z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015 r. III CZP 112/14 (OSNC z 2015 r., nr 11, poz. 127), z której wynika, że stwierdzenie zasiedzenia może nastąpić tylko na

rzecz osoby wskazanej przez wnioskodawcę lub innego uczestnika postępowania ponieważ w badanej sprawie stwierdzono zasiedzenie zgodnie z żądaniem. Zauważyć też należy, że skoro z ustaleń Sądów wynika, że grunt stanowiący własność Skarbu Państwa i budynki, dotychczas stanowiące odrębny od gruntu przedmiot własności A. W., umową sporządzoną w dniu 16 stycznia 1976 r. w formie aktu notarialnego zostały sprzedane małż. K., to od tego dnia posiadanie gruntu w zakresie służebności nie dotyczyło już gruntu własnego Skarbu Państwa, ale gruntu osoby fizycznej. Sądy przyjęły, że zasiedzenie rozpoczęło bieg z dniem 1 stycznia 1978 r., a więc przeciwko właścicielowi gruntu, którym w tej dacie nie był Skarb Państwa. Skarb Państwa był jedynie posiadaczem urządzeń przesyłowych i przy wykazanym następstwie prawnym w posiadaniu tych urządzeń, po upływie 30 lat nastąpiło zasiedzenie służebności. Zatem i z tej przyczyny brak podstaw do przyjęcia, że w sprawie wystąpiła wątpliwość prawna ujęta w zapytaniu.

Brak też podstawy do podzielenia stanowiska skarżącego, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przesłanka ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. stanowi jedynie pozorne odstępstwo od modelu publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Ma ona swoją normatywną treść, nie chodzi bowiem o sprawy, w których rozstrzygnięcie zostało oparte na błędnej subsumcji czy wadliwej wykładni prawa, ale o sprawy, w których zapadłe orzeczenie może być kwalifikowane jako bezprawne. Ocena ta ma być przy tym dokonana bez wnikliwej analizy, taka wadliwość orzeczenia musi być bowiem widoczna od razu, dla każdego przeciętnego prawnika. Potrzeba wyeliminowania z obrotu orzeczeń naruszających elementarne reguły porządku prawnego jest niewątpliwa. W skardze nie zostały jednak przytoczone wystarczające argumenty świadczące o takim kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Okręgowy i Sąd Najwyższy nie dostrzega, aby w sprawie przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w rozumieniu wyżej podanym, była spełniona. Trzeba przy tym podkreślić, skoro art. 398³ § 3 k.p.c. stanowi, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, to nie powinno budzić wątpliwości, iż skarga, w której kwestionuje się, jak w sprawie niniejszej, ocenę dowodów dokonaną przez sądy, nie może być poczytana za oczywiście uzasadnioną.

Mając na uwadze powyższe, przy uwzględnieniu, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą – zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. – Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. i § 7 pkt 3 w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).